

**PADASJOEN
KAUKELAN
RANTAKAAVA-ALUEEN
MUINAISJÄÄNNÖSINVENTOINTI
2003**

**Timo Sepänmaa
Mikroliitti Oy**

**Kustantaja:
Maankäyttötoimisto Simo Järvenpää**

Sisältö:

Perustiedot	2
Abstarkti	2
Alueen kuvaus.....	3
Kartta.....	3
Muinaisjäännökset.....	4
PADASJOKI 122 /1 KAUKELA, KAUKILANJÄRVEN LÄNSIRANTA A	4
PADASJOKI 122 /2 KAUKELA, KAUKILANJÄRVEN LÄNSIRANTA B	5
PADASJOKI 124 KAUKELA, HERRASVÄENRANTA	6
PADASJOKI 365 HUSSANLAHTI	7

Perustiedot

<i>Alue</i>	<i>Padasjoen Kaukelan</i> kylässä Kaukijanjärven rantavyöhyke, sen eteläisintä pohjukkaa lukuunottamatta sekä alueen Myllyjärven kaakkoisrannalla: Hussanlahden pohjukan ja pohjoisrannan, Haukniemen kärjen tasalle länteen.
<i>Tarkoitus</i>	Rantakaavan vaikutusalueen muinaisjäännösinventointi, muinaisjäännösten huomioiminen kaavoituksessa ja maankäytössä.
<i>Tavoite</i>	Käytävissä olleiden resurssien puitteissa mahdollisimman monen kiinteän esihistoriallisen muinaisjäännöksen saaminen suojelun piiriin ja kaavaan merkityksi. Koko alueen kattava tarkastaminen.
<i>Työaika</i>	Kenttätöaika: toukokuussa 2003 yht. 16 henkilötyötuntia maastossa.
<i>Kustantaja</i>	Maankäyttötoimisto Simo Järvenpää
<i>Tekijä</i>	Mikroliitti Oy, Timo Sepänmaa.
<i>Tulokset</i>	Alueelta ei ennestään tunnettu yhtään kiinteää muinaisjäännöstä. Alueelta löytyi: Yksi kivikautinen asuinpaikka, Kiuas (mahd eräsijan tms.) Kvartsinlöytöpaikka (mahd. asuinpaikka) Kiviesineen löytöpaikka
<i>Uudet löydöt</i>	kvartsi-iskoksia, kiviesineen teelmä.

Abstarkti

Kaukijanjärven rantaosayleiskaava-alueen muinaisjäännösinventoinnin kenttätöet tehtiin 17.-18.5.2003. Alueelta ei ennen inventointia tunnettu esihistoriallisia muinaisjäännöksiä. Inventoinnissa kiinteitä muinaisjäännöksiä löytyi 2 kappaletta: kivikautinen asuinpaikka sekä iältään määrittämätön kiuas. Lisäksi havaittiin yksi kvartsi-iskosten löytöpaikka, jossa kyseessä saattaa olla paikalla sijaitsevan hiilimiilun tuhoama kivikautinen asuinpaikka sekä yksi kiviesineen teelmän löytöpaikka, joka liittyy lähellä sijaitsevaan em., inventoinnissa löytyneeseen kivikautiseen asuinpaikkaan.

Alueen kuvaus

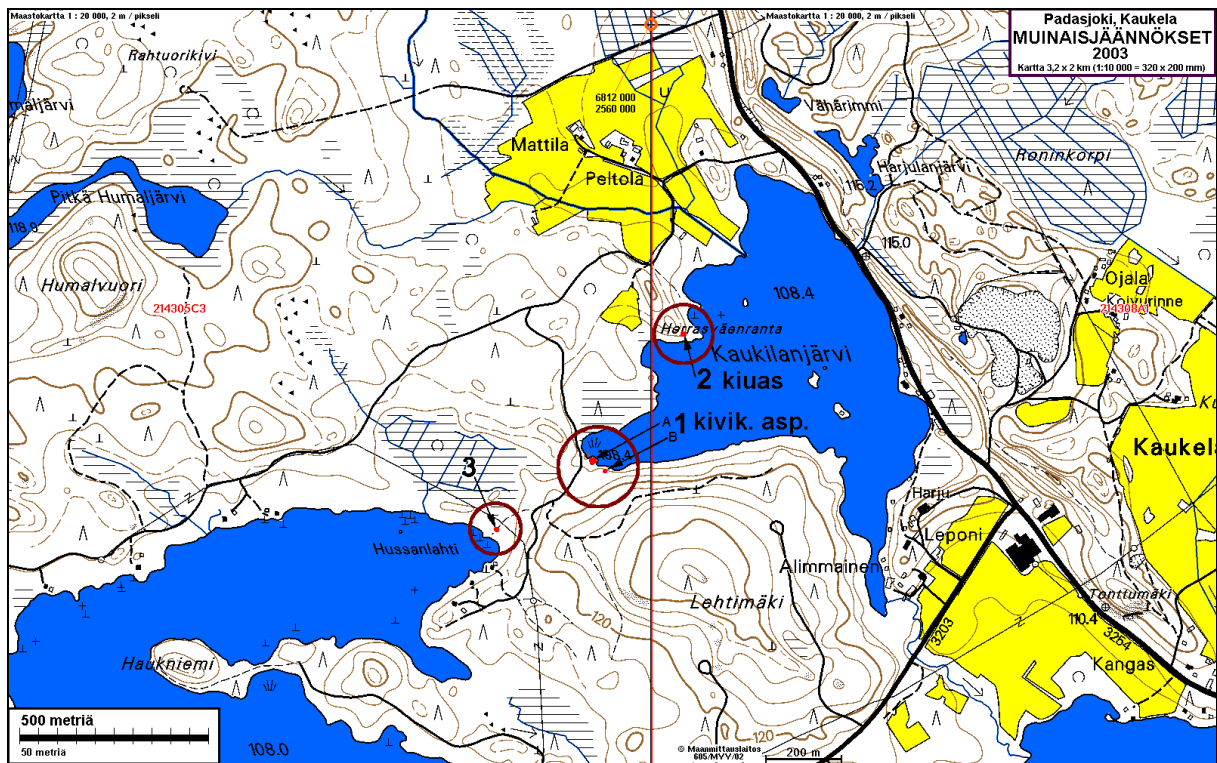
Alue käsittää Kaukijanjärven sen eteläisintä pohjukkaa lukuunottamatta sekä alueen Myllyjärven kaakkoisrannalla: Hussanlahden pohjukan ja pohjoisrannan, Haukniemen kärjen tasalle länteen.

Kaukijanjärven itärannalla kulkee kaakko-luode –suuntainen harju, ja sen ja rannan välisellä alueella Torittu – Padasjoki –maantie. Pienet alueet, jotka tällä harjualueella eivät ole maantien rikkomia ovat muun toiminnan (nykyasutuksen, hiekanoton jne.) sotkemia, joten esihistoriallisia asuinpaikkoja ei tällä alueelle enää liene löydettävissä, vaikka topografiset seikat huomioiden niitä on hyvinkin saattanut olla. Muut osat kaava-alueesta ovat maaperältään moreenia, suureksi osaksi hyvinkin kivikkoista, mutta paikoin on lajittunut hiekkaisempaa maata. Kaukijanjärvi on nykyisin 108,4 m mpy korkeudella, Myllyjärvi 108,0 m mpy korkeudella. Altaat ovat kuroutuneet erilleen Ancylysjärvestä ja muista suuraltaista jo Ancylysjalla. Selvyyttä näiden rannansiirtymishistorias- ta ei ole, mutta maastossa tehtyjen havaintojen perusteella vedenpintaa näyttää laske- tun ilmeisesti historiallisella ajalla vajaalla metrillä. Tämän yläpuolinen taso on ilmeises- ti hyvin pitkäikäinen rantapinta, jolta monenikäisiä esihistoriallisia asuinpaikkoja voisi olla löydettävissä.

4.7.2003

Timo Sepänmaa
Mikroliitti Oy

Kartta

1:20 000

Muinaisjännökset

PADASJOKI 122 /1 KAUKELA, KAUKILANJÄRVEN LÄNSIRANTA A

(Kartalla 1A)

Rauh.lk: 2

Ajoitus: kivikautinen
Laji: asuinpaikka

Kartta: 2143 05 TORITTU
x: 6810 84 y: 2559 84 z: 110
p: 6811 77 i: 3399 56

Tutkijat: Sepänmaa Timo 2003 inventointi

Löydöt: KM (ei haettu):1, 11,6 g, 6 kpl, kvartsi-iskoksia, Sepänmaa Timo 2003, 4:stä toisistaan noin 1 - 1,5 m:n välein tehdystä koekuopasta.

Sijainti: Paikka sijaitsee kirkosta 10,0 km luoteeseen, Kaukilanjärven läntisimmässä pohjukassa.

Huomiot: Sepänmaa 2003:

Paikka löytyi Mikroliitti Oy:lle tehdyn Kaukilanjärven rantaosayleiskaavainventoinnin yhteydessä toukokuussa 2003.

Kaukilanjärven läntisimmän pohjukan kautta Myllyjärven Hussanlahdelle johtavan tien itäpuolella on rannassa pienialainen (noin 20 x 20 m) kallio / moreenikumpare. Kumpareen luoteisosaan, jossa on hiekkaisempaa, silti kivistä, maata, tehtiin 6 kpl koekuoppia noin 4 x 4 m:n alalle. 4:stä kuopasta löytyi kvartsi-iskoksia, yhteensä 6 kpl. Maaperässä oli havaittavissa epäselvää, noensekaista kulttuurikerrosta noin 5 - 15 cm:n syvyydellä.

Kohdalla on pienialainen, mutta ehjä pyyntikulttuuriasuinpaikka. Kohde tulee tutkia ennen mahdollista rakentamista. Paikasta noin 40 m kaakkoon löytyi kiviesineen teelmä (kohde 1B). Löytökohdat liittyvät samaan asutukseen.

PADASJOKI 122 /2 KAUKELA, KAUKILANJÄRVEN LÄNSIRANTA B

(Kartalla **1B**)

Rauh.lk: 3

Ajoitus: kivikautinen
Laji: löytöpaikka

Kartta: 2143 05 TORITTU
x: 6810 82 y: 2559 88 z: 110
p: 6811 75 i: 3399 60

Tutkijat: Sepänmaa Timo 2003 inventointi

Löydöt: KM (ei haettu):2, 106,7 g, 1 kpl, kiviesineen teelmä, Sepänmaa Timo 2003, Vihertäväharmaata tiivistä kivilajia, pintaan tarttunut maasta ruskea ruostekerros. Soikea, poikkileikkaukseltaan epäsäännöllisen soikea kappale, jossa iskujälkiä kaikilla puolilla. Mahdollisesti kiviesineen (taltan tms) teelmä tai iskukivi. Kappaleesta lohjennut yksi kappale ilmeisesti lapioitaessa.

Sijainti: Paikka sijaitsee kirkosta 10,0 km luoteeseen, Kaukılanjärven läntisimmän pohjukan kaakkoispuolella.

Huomiot: Sepänmaa 2003:

Kohde löytyi Mikroliitti Oy:lle tehdyn Kaukılanjärven rantaosayleiskaavainventoinnin yhteydessä toukokuussa 2003.

Koordinaattien osoittamassa paikassa, Kaukılanjärven läntisimmän perukan lounaisrannalla on pieni koilliseen pistävä hyvin kivikkoinen moreeniharjanne. Moreeniharjan-teelle tehtiin kuusi pientä koekuoppaa - noin 20 x 20 cm laajempia ei paikan kivisyyden vuoksi saatu kaivettua. Yhdestä koekuopasta löytyi kiviesineen teelmä sekä tästä ilmeisesti lapioitaessa irronnut siru. Selvää kulttuurikerrosta ei havaittu. Löytökohta on toistaiseksi, ilman lisähavaintoja, määritettävä kivikautiseksi hajalöytöpaikaksi, joka hyvin mahdollisesti liittyy paikasta noin 40 m luoteeseen sijaitsevaan pienialaiseen kivikautiseen asuinpaikkaan (kohde 1A).

Pyysto alueella on pääasiassa kuusta ja mäntyä.

PADASJOKI 124 KAUKELA, HERRASVÄENRANTA

(Kartalla 2)

Rauh.lk: 2

Ajoitus: ajoittamaton
Laji: asuinpaikka / kiuas

Kartta: 2143 08 KELLOSALMI
x: 6811 19 y: 2560 08 z: 111
p: 6812 11 i: 3399 81

Tutkijat: Sepänmaa Timo 2003 inventointi

Sijainti: Paikka sijaitsee kirkosta 10,0 km luoteeseen, Kaukijanjärven luoteisrannalla.

Huomiot: Sepänmaa 2003:

Kohde löytyi Mikrolitti Oy:lle tehdyn Kaukijanjärven rantaosayleiskaavainventoinnin yhteydessä toukokuussa 2003.

Herrasväenranta on Kaukijanjärven luoteisrannalla oleva kaakkoon pistävä niemi. Maaperä noin 112 m:n alapuolisella alueella on hienoa hiekkaa tai hietaa, tämän yläpuolisella kivikkoista moreenia. Noin 112 m:n tasolla on selvä, iältään määrittämätön muinaisranta. Heikompia muinaisia rantatörmä on myös tämän alapuolisilla alueilla. Puusto alueella on pääasiassa kuusta. Alueella on ilmeisesti viimeisen vuoden kulussa tehty harvennushakkuita.

Hienojakoisen maan alue (siis noin 112 m:n tason alapuolella) vaikuttaa topografisesti otolliselta pyyntikulttuuriasuinpaikkojen kannalta. Alueelle tehtiin viitisentoista koekuoppaa eri tasoille, mutta mitään esihistorialliseen muinaisjäännökseen viittaavaa ei tavattu.

Noin 112 m:n korkeustasolla, kivikkoisen muinaisrannan tyvellä, koordinaattien osoittamassa paikassa, havaittiin pyöreä kivikasa, halkaisijaltaan noin 2,5 m, korkeudeltaan noin 50 cm. Kivikasan vierelle tehtiin kaksi koepistoa, joista paljastui noin 25 cm paksuinen vahva nokimaan ja palaneiden, nyrkinkokoisten kivien kerros. Löytöjä ei tavattu. Kyseessä on selvästi kiuas-tyyppisen tulisijan jäännökset. Kiukaasta noin 10 m kaakkoon on epäsäännöllisen suorakaiteen muotoinen, noin 2 x 3 m:n laajuinen, muutama kymmentä senttiä syvä kaivettu kuopanne. Tähän tehdyistä parista koekuopasta ei tavattu löytöjä tai selvää merkkiä kulttuurimaasta. Useita samantyyppisiä kuopanteita havaittiin myös niemekkeen länsiosassa, kiukaasta noin 60 m:n matkalla.

On epäselvää liittyvätkö kiuas ja kuopanteet samaan kontekstiin. Kuopanteet saattavat hyvinkin olla esim. myöhäisiä naurishautoja. Kiuas voi olla sata vuotta vanha saunan kiuas tai torpan tulisija, mutta on myös mahdollista että kyseessä on rautakautinen tai keskiaikainen kaukonautintaan (eränkäyntiin) liittyvä kalasaunan tms. kiuas. Joka tapauksessa kohde olisi tutkittava ennen mahdollista rakentamista.

PADASJOKI 365 HUSSANLAHTI

(Kartalla 3)

Rauh.lk: 3

Ajoitus: kivikautinen
Laji: löytöpaikka

Kartta: 2143 05 TORITTU
x: 6810 65 y: 2559 58 z: 110
p: 6811 60 i: 3399 29

Tutkijat: Sepänmaa Timo 2003 inventointi

Löydöt: KM (ei haettu), 2,3 g, 2 kpl, kvartsi-iskoksia, Sepänmaa Timo 2003, kahdesta noin 1 m välein tehdystä koekuopasta.

Sijainti: Paikka sijaitsee kirkosta 10,2 km luoteeseen, Myllyjärven koillisrannalla, rannan ja sähkölinjan välissä, rantaan johtavan polun kohdalla, parikymmenmetrisellä hiekkakumpareella.

Huomiot: Sepänmaa 2003:

Paikka löytyi Mikroliitti Oy:lle tehdyn Kaukilanjärven rantaosayleiskaavainventoinnin yhteydessä toukokuussa 2003.

Hiekkakumpare, jolla kohde sijaitsee on vanhaa rantamuodostumaa. Kumpareen keskiosassa, sen laella, on halkaisijaltaan noin 5 m:n pyöreä hiilimiilu. Miilusta muutama metri lounaaseen, miilun häiritsemättömälle alueelle tehtiin viisi koekuoppaa muutaman neliömetrin laajuuselle alueelle. Kahdesta koekuopasta löytyi kvartsi-iskos - selvää kulttuurikerrosta ei kuitenkaan havaittu. Muualla kumpareen alueella miilu on tuhonnut alueen ja kohdalla mahdollisesti olevan vanhemman muinaisjäännöksen.

Itse kumpare on maaperältään hiekkaa, ympäristö on kosteaa, paikoin kivikkoista vesijättömaata. Kohdalla mahdollisesti ollut muinaisjäännös rajoittuu aivan ilmeisesti hiekkakumpareen alueelle. Puusto alueella on pääasiassa kuusikkoa.

Pidän hyvin mahdollisena, että kohdalla on ollut pienialainen pyyntikulttuuriasuinpaikka. Myöhemmin, joskus historiallisena aikana rakennettu miilu on kuitenkin tuhonnut kohteen. Maastohavaintojen perusteella kohdetta on pidettävä vain kvartsi-iskosten löytöpaikkana - ei siis kiinteänä esihistoriallisena muinaisjäännöksenä. Kohteeseen liittyvät löydöt olisivat toki vielä alueella, mutta kulttuurikerroksia ja rakenteita tuskin on jäljellä. Kohdalla oleva miilu sen sijaan on kiinteä historiallisen ajan muinaisjäännös, jonka suojelu- ja tutkimusarvo on kuitenkin kyseenalainen. Suojelusta päätöksen tekee Museovirasto.